

SÄKENIÄ

Sosialistinen Kuukausijulkaisu

Ilmestyy kerta kuukaudessa Fitchburgissa, Mass., Raivajaan kustannuksella



Alex Coleman, toimittaja

Avustajia: N. R. af Ursin, A. B. Mäkelä, Yrjö Sirola y. m.

Published every Month, by Raivaja Pub. Co., Fitchburg, Mass.

6:des vuosik.

JOULUKUU

No. 12 1912.

Sosialismi

Kirj. Morris Hillquit.

SOSIALISMIN KÄYTÄNNÖLLISET SAAVUTUKSET.

Tässä kirjoituksessa yritämme yhdistää yhteen nykypäivän sosialistiliikkeen näkyvään saavutusten sarjan. Se tehtävä edellyttää vissin koettimen, jonka mukaan sosialistisen herätystyön käytännöllisiä tuloksia voidaan arvioida ja mitata. Mikä on se koetin?

Sosialismin päämääränä on nykyisen yhteiskunnan uudetaan järjestäminen poistamalla tuotantotoiminnan yksityisharjoittelun ja asettamalla sijaan yhteiskunnallistetun teollisuusjärjestelmän. Tämä on ohjelmana yli koko sivistyneen maailman. Se toteutuu ehkä eri aikoina eri paikoissa, mutta kaikkialla se vaatii toteuttamiseksi täydellisen ja itsehallinnollisen valtiovallan koko koineiston.

Kaupunginhallinto ja valtion

hallinto*) ei kykene järjestämään tärkeitä kansallisia teollisuusyksiköitä yhteisomistusoikeuden perustalle. Sosialistinen tasavalta voidaan perustaa vain kaikkien, kansallisen ja eri valtioiden hallitusosastojen yhteisellä myötävaikutuksella. Toisin sanoen, sosialistien täytyy olla täydelleen maan valtiovallassa käsin ennenkuin mikään osa heidän lopullisesta päämäärästään voidaan toteuttaa.

On omituista kuinka ei-sosialistit ja sosialistien vastustajat eivät voi käsittää tätä yksinkertaista asiaa. "Onko sosialismia koskaan kokeiltu?", kysyy lapsellisesti edellinen ja jälkimäinen vakuuttaa vakavasti, että "sosialismi on epäonnistunut

*) Tarkottaa Yhdysvaltain yksityisvaltioita. — Suom. muist.

kaikkialla missä se on asetettu käytännölliselle kokeelle.”

Sosialismia ei ole tietystikään koskaan “kokeiltu,” eikä se ole koskaan “epäonnistunut,” yhtä vähän kuin kahdeskymmenes ensimmäinen vuosisata on koskaan ollut “kokeella” tai “epäonnistunut.” Sosialismi edellyttää yhteiskuntatilaa, jonka odotetaan kehittyvän nykyisestä yhteiskuntajärjestyksestä. Se on nykyisen sivistyksen aavistettu tulevaisuuden muoto, samoin kuin “kapitalismi” ja “feodalismi” edustavat nykyistä ja mennyttä sivistysastetta.

Yhteiskuntajärjestystä ei voida saada “kokeelle” eli “koeteelle” kuten paria hansikkaita, jotka sitte voidaan joko hyväksyä tai hylätä, riippuen siitä josko ne tyydyttävät asianomaisista käyttäjää tai ei. Vähemmän edistynyt yhteiskuntajärjestys kasvaa enemmän edistyneeksi ajan ja oloilain kypsyessä, samoin kuten lapsi mieheksi — ilman etukäteistä “mallia” tai “koetta.”

Sosialistisen liikkeen käytännöllisten saavutusten koetin ei siis ole se, josko sosialismi on jo osittain tai paikkotaan toteutunut, vaan josko se liike on osottanut todellista edistystä yhteiskunnallisten ja valtiollisten ehtojen edulliseksi tekemisessä sosialistisen tasavallan toteuttamiseksi.

Kun orjuuden poistaminen oli unelma.

Eräs tuttu kohta Yhdysvaltain historiasta kelpaa tämän kuvaukseksi:

Tämän maan järjestynyt orjavastainen liike sai alkunsa jo kahdeksannentoista vuosisadan viime neljänneksellä, jolloin orjainvapautus-yhdistyksiä perustettiin Pennsylvaniaan, New Yorkiin, Marylandiin, Connecticutiin, Virginiaan ja New Jerseyhin. Kiihotus sai enemmän käytännöllisen ja välittömän luonteen Garrisonin johtamana v. 1830 tienoilla, ja senjälkeen jatkui kasvavalla jännityksellä noin kolmenkymmenenviiden vuoden ajan. Orjavastaisen liikkeen voidaan sanoa saaneen maan valtiokoneiston käsiinsä Lincolnin tultua valittua ensi kerran presidentiksi, marraskuulla 1860. Orjain vapautusjulistus annettiin tammikuun 1 p:nä 1863. Orjuutta vastustavain voimain politillinen valta tuli täydelliseksi kapinallisten armeijan antauduttua huhtik. 9 p., 1865, ja henkiorjuusjärjestelmä tuli lopullisesti ja täydellisesti poistettua koko Yhdysvaltain alueelta perustuslakimuutoksen kautta 18 p:nä joulukuuta samana vuonna.

Ottakaamme nyt esimerkiksi orjainvapautusliikkeen tilanne viime vuosisadan keskivaiheilla, ja olettakaamme että sen seuraajilta kysellään sen nähtävään saavutusten suhteen seuraavaa:

“Teidän liikkeenne on nyt enemmän kuin puolen vuosisadan vanha ja varsinaista järjestettyä työtä ja toimintaa olette harjottaneet kahdenkymmenen vuoden ajan. Mitä käytännöllisiä tuloksia olette saavuttaneet; minkä osan neekeriorjista

etelässä olette onnistuneet vapauttamaan?”

Voimme kuvitella jonkun ”käytännöllisellä järjellä” varustetun puolueettoman tiedustelijan tehneen tällaisen kysymyksen Wendell Phillipsille ”varman ja vakaan vanhoillaan-olevan” orjuutta puoltavan ivallisesti toistamana.

Voimme kuulla Phillipsin hy-myilläen vastaavan:

”Ei, me emme ole vielä vaputtaneet etelän orjia eikä yhtä osaaakaan heistä. Kun orjuuden poistamisen aika tulee, me poistamme sen kokonaan, mutta sillävälin olemme tehneet muutamia pitkiä harppauksia tuota päämäärää kohti. Sitte orjuuden poistamisiikkeen alun olemme saaneet joitakin huomaituita poliittisia voittoja, kuten Missouri-sopimuksen ja Californian hyväksymisen valtioksi vapaana orjista. Mutta vielä enemmän olemme edistystä niittäneet kansan valistamisessa ja herättämisessä tietoisuuteen orjuuden epäkohdista, ja vahvan järjestyneen voiman luomisessa ja kasvattamisessa tuon epäkohdan poistamisen taistelemiseksi. Vähemmän kuin viisitoista vuotta sitte hoilotti lehdistö ja papisto orjainvapautusliikkeen jäseniä yhteiskunnan vihoilijiksi, rikoksellisiksi, vääraoppisiksi ja vapaarakastelijoiksi, ja kaikki hyvät ihmiset kammoksuivat heitä; nykyään, suuri osa valistuneesta yleisöstä alkaa tuntea, että meidän tarkotuksemme on puhdas ja hyvä, ja se kallistuu myötätunnolla meihin päin. Kolmetoista vuotta sitte kansa-

joukko raastoi ja tappoi Elijah P. Lovejoyn sentähden kun hän paheksui erään neekeriorjan raakamaista elävältä polttamista, ja William Lloyd Garrisonia vedettiin puolialastomana nuoran perässä pitkin Bostonin katuja; nykyään voivat liikkeemme jobtajat kirjoittaa ja puhua ajatusiaan vapaasti, arvoikkaat julkaisut lainaavat heidän lausuntojaan ilman vääristelyä, ja yleisö kuuntelee puhujiamme tarkkaavaisesti.

”Kymmenen vuotta sitte muodostimme Liberaalipuolueen ja saimme 7,059 ääntä koko maasta; kaksi vuotta sitte meidän Vapaa-maa-puolueemme sai lähes kolmesataatuhatta ääntä.

”Me olemme poistaneet monet esteet liikkeemme tieltä ja luo-neet monet olosuhteet otollisiksi lopulliselle asiamme voitolle. Nämä ovat agitatsionityömme näkyvät käytännölliset saavutukset.”

Tarvitaan vain vähän mielikuvitusta edelläolevan oletetun keskustelun sovittamiseksi nykykaksiin asioihin ja käyttää orjainvapauttajain väitöstä nykyajan sosialistiliikkeeseen.

Nähtävät ja tunnetut teot tien valmistamiseksi sosialistisen järjestyksen tulemiselle voidaan summittaa seuraavan kolmen kohdan alle:

1. Sellaisten yhteiskunnallisten uudistusten aikaansaanti, jotka pyrkivät helpottamaan kapitalismista sosialismiin siirtymistä.

2. Sosialismin päämäärälle ja ohjelmalle myötätuntoisen yleisön ajatuskannan luominen.

3. Tarpeellisen lukuisan, valistuneen ja harjaantuneen henkilöjoukon järjestäminen yhteiskuntamuutoksen käytännöllisen tehtävän suorittamiseksi.

Se, missä suhteessa näissä tehtävissä on onnistuttu, on sosialistisen herätystyön käytännöllisen menestyksen mittapuu.

“Yhteiskunnallisten” uudistusten lukuun meidän täytyy laskea kaikki sosialistien toiminnan kautta suorasti tai epäsuorasti laaditut lait, joiden tarkoituksena on työväen taloudellisen tilan parantaminen tai heidän yhteiskunnallisen tai poliittisen voimansa lisääminen. Ainoastaan harvat tämälaisiset, laajuudeltaan kansalliset uudistukset voidaan löytää suorastaan sosialistien aloitteesta lähteneiksi tässä tai toisissa maissa. On muistettava, että sosialismi, kokonaisuudessaan, on vasta viimeaikainen tekijä nykyisten kansakuntain politikassa. Saksassa, sosialidemokratian puolue on ollut edustettuna eduskunnassa lähes neljänkymmenenviiden vuoden ajan, mutta kaikissa toisissa maissa sosialismin ensimmäinen esiintyminen poliittisella arenalla tapahtui vasta kaksikymmentä tai kaksikymmentäviisi vuotta sitte. Yhdysvalloissa valittiin ensimmäinen sosialistinen kongressimies v. 1910. Vaikka sosialisteilla on edustajia melkein joka parlamentissa Euroopassa, ja monissa niistä vahva ryhmä, ovat he kuitenkin vähemmistönä jokaisessa.

Useimmissa Euroopan eduskunnissa vaaditaan määrätty ja joissakin sängen suuri luku kannattajia ennenkuin jotain lakiesi-

tystä otetaan käsiteltäväksi. Sosialistinen edustajaryhmä näissä maissa, aina viime vuosiin saakka, aniharvoim on ollut tarpeeksi suuri voidakseen tehdä aloitteita, ja heidän käytännöllinen toimintansa on näin ollen rajottunut vain hallituksen tai toisten puolueiden ehdottamain esitysten vastustamiseen tai kannattamiseen. Mutta kaikista näistä vastuksista huolimatta sosialistien työltä kansallisissa lakialaativissa laitoissa ei puutu suoranaisia ja tärkeitä tuloksia.

Saksan sosialidemokraattinen puolue voi ylläällä suuresta joukosta uudistuksia, pääasiassa työväen vakuutuksen, tehdaslainsäädännön ja veroituslakien alalla, jotka ovat tulleet laadittuun suoranaisesta aloitteesta.

Ranskassa, sosialistiset edustajat ovat saaneet läpäistyksi valtion työläisten työpäivää lyhittäviä ja kunnallishallintojen valtaa laajentavia lakeja sekä parantaneet työväen tapaturma- ja vanhuuden vakuutusjärjestelmää. Tanskassa, sosialistinen edustajisto on saanut hyväksytyksi järjestelmän, jonka nojalla ammattijärjestöt saavat valtiolta apuvaroja työttömään jäseniensä auttamiseksi. Itävallassa, Ruotsissa ja Norjassa sosialistipuolueet ovat olleet suurena tekijänä äänioikeuden laajentamisessa, ja Italiassa, Belgiassa ja Sveitsissä ovat ne onnistuneet ajamaan läpi useammanlaisia uudistuslakeja. Mutta tärkeimpiä kuin saavutukset kansallisen lainlaadinnan alalla ovat olleet paikallisen sosialistisen politikan käytännölliset tulokset. Tämä on varsin luonnollista.

Sosialistiset kaupungit lukuisia.

Vaikka sosialistit tähän mennessä muodostavat vain pienen vähemmistön maailman kansallisissa eduskunnissa, ovat he jo onnistuneet saamaan täyden vallan lukuisissa kaupunki- ja kunnallis-hallinnoissa kaikissa osissa nykymaailmaa. Saksassa, Ranskassa ja Italiassa lasketaan näiden luku sadoissa. Itävallassa, Belgiassa, Hollannissa ja Skandinavian maissa on samoin suuri luku kaupungeja, kuntia ja kyliä kokonaan sosialistien hallitsemana, ja eikä vähemmässä kuin kahdessatuhannessa kunnallisuusneuvostossa Euroopassa on sosialistisia edutajia enemmän tai vähemmän vahvoina ryhminä. Vieläpä Yhdyvalloissakin, jossa sosialismi poliittisella tiellä on vasta lapsuusajassaan, sosialistipuolue on valinnut noin kolmekymmentäviisi kaupunki- ja kunnallishallintoa, ja valinnut enemmän kuin tuhannen virkailijaa paikallisiin toimiin.

Kaupungeissa, joissa sosialistit ovat olleet vallassa, ovat he esittäneet sellaisia uudistustoimenpiteitä kuin on ollut mahdollista kunnallishallitusten rajoitetun vallan sisällä. Nämä uudistukset eivät muodosta sosialismia, eivät ehkes vakavaa sivusosialismia, vaan ne ovat toimenpiteitä, jotka perustuvat paikallisyhteisön yhteiskunnalliseen velvollisuudentuntemukseen kansalaisia kohtaan — ne edustavat uutta henkeä politikassa, josta sosialismia saa suuresti kiittää.

Tavanmukaisessa poliittisessä käsityksessä kunnallinen hallintolaitos on ensi kädessä liike-

laitos, joka on perustettu ja jota ylläpidetään kaupungin yhteisen omaisuuden hallitsemiseksi. Tätä kaikkien keskiluokan kunnallisten uudistusliikkeiden muuttumaton sotahuuto "puhtaasta, rehellisestä, liikelaitos-luontoisesta hallinnosta". Sosialistit, sitä vastoin, painostavat kunnan yhteiskunnallisia tehtäviä: valistusta, terveydenhoitoa ja sen asukkaiden yhteiskunnallista hyvinvointia.

Tyypillinen sosiaalinen kaupunki.

Tyypillinen sosialistinen kaupunki alkaa uudistustyönsä lapsesta, yhteisön tulevaisuuden kantajasta. Sosialistinen kunnallishallinto meikkin poikkeuksetta huolehtii työläisnaisistaan niiden raskaudenaikana antamalla vapaata synnytyshoitoa sairaaloissa ja maksutonta lääkehoitoa. Kun äiti on tervehtynyt työhön palatakseen, jatkaa kaupunki hellää huolenpitoa lapsesta. Maksuttomat lasten päivähoitolaitokset, lastentarhat, alkais- ja ylempät kansakoulut seuraavat järjestyksessä toinen toistaan lapsen hoivaamisessa sen terveelliseen ja valistuneeseen täysi-ikäisyyteen. Useissa tapauksissa kaupunki hankkii tarvitseville lapsille, ei ainoastaan vapaata opetusta, vaan lääkärihoitoa, vieläpä ravintoa ja vaatteita. Merenranta- ja kesäsiirtolat kaikkia köyhiä kansakoululapsia varten ovat sängen yleisiä sosialistisen kaupungin hallinnon kansakoulujärjestelmässä.

Eikä sosialistisen kunnallishallinnon valistustoiminta pääty



Sosialistinen kaupunki alkaa työnsä lusten huolehtimisesta.

vain lapseen. Taidenautinnon hankkiminen ja käytännöllisten tieteiden opetus aikuisille työläisille kunnallistaatterien, vapaitten konserttien, lukusalien ja yleisten luentojen kautta, on yleisenä tapana sosialistisessa kunnallishallinnossa.

Valistuksen jälkeen tärkeessä seuraava, johon sosialistit tavallisesti luovat suurinta huomiota on yleinen terveystoimintakysymys.

Silloin kun sosialistisen hallinnon alaisessa kaupungissa löytyy n. s. ryysyläspiirejä tai asukkaihin nähden luonnottomasti ahdattuja alueita, koettaa hallinto lieventää oloiloja rakentamalla kunnallisia asuinrakennuksia ja lisäämällä puistojen ja leikkikenttien lukua. Kunnallisia kylpylaitoksia, puhdistuslaitoksia, sairaaloita ja parantoloita perustetaan kaikkialle mihin mahdollista, ja lääkäreitä sekä sairaanhoitajia asetetaan köyhäin palvelukseen maksuvapaasti.

Socialistiset kaupunginhallinnot ovat kaikkialla pyrkinneet laajentamaan kunnan yhteisön apuutarvitsevain jäsenten yleistä avunannin alaa, ja poistamaan näiltä avunannoilta armeilisuusluonteen. Köyhät ovat yhteiskuntajärjestyksemme uhreja. Yhteiskunta on tehnyt heille vääryyttä, ja kunnallisyhteisö on heille velkaa kunniallisen korvauksen. Täten sosialistisen kunnallishallinnon heille antama turva tulee enemmän eläkkeen kuin almujen muodossa. Kunnalliset leipomot, keittimöt ja ruokatarvekaupat, joista myydään

tuotteita tuotantokustannuksilla, ovat suosittuja laitoksia sosialistien hallitsemassa kaupungissa.

Socialistinen kunnallishallinto on malli työnantaja; poikkeuksetta se lyhentää työpäivää ja lisää palkkaa kunnan työläisille. Paitsi tätä, se on harvoin tuhlaavainen kulungeissaan, ja sen raha-asiat ovat säännöllisesti paremmassa kunnossa kuin kapitalistien hallitsemain kaupunkien. Lisääntyneet kulut, jotka johtuvat monista uusista toimialoista, korvataan säästeliäisyydellä hallintokuluissa, poistamalla petokset ja varain väärinkäytöt ja pakottamalla varakkaat maksamaan oikeutetun osansa veroista. Yleisen palveluksen parempi henki, joka alkaa tunkeutua kaupunkien hallintoihin kaikissa edistyneissä maissa, on suurimmaksi osaksi johtunut sosialistien antamasta esimerkistä. Ovatpa Yhdysvalloissa Milwaukee, Schenectady ja Berkeley asettaneet kunnallishallinnolle arvomitän, joka pian pakottaa toiset kaupungit seuraamaan edistyksen esimerkkiä.

Edistysmielisten eteenpäinottoa.

Nämä siis ovat huomatuimmat sosialismin "suoranaisista" poliittisista saavutuksista. Ne edustavat vissiä yhteiskunnallista edistystä, vaikka ne eivät olekaan vallankumouksellisia eli ajankäänteitä aikaansaavia luonteeltaan. Enemmän merkitseviä kuin nämä suoranaiset tulokset, ovat lukuisat toimenpiteet yhteiskunnallisen lainsäädännön alalla, joita on viime sukupolven aikana laadittu melkein joka sivisty-

neessä maassa, tosin sosialistisen herätystyön epäsuorana mutta silti johdonmukaisena seurauksena.

Sellaiset yhteiskunnalliset uudistustoimenpiteet ovat säännöllisesti alkujaan sosialistipuoluiden muovaamia jyrkin ja läpikäyvin piirtein. Ne tulevat jatkuvan ja laajan agitatsionin aineeksi, ja lopulta saavat yleisesti tunnustettujen vaatimusten voiman. Tällä asteella ollen alkavat valtapuolueiden "vapaa- mieliset" vieläpä "vanhoillisetkin" valtiomiehet käsittää niiden poliittisen merkityksen. Asettua ajan vaatimusten tasolle merkitsee ääniä äänestyspäivänä, ja vanhojen puolueiden nokkelat johtajat tulevat sängen halukkaiksi aika-ajoin antamaan perään "yhteiskunnalliselle oikeudelle" taatakseen tai saadakseen poliittista valtaa.

Oikein ensiluokkaisen esimerkin sellaisesta valtiomiestäidosta saa maamme väilan äskeisestä poliittisesta historiasta. Uuden edistyspuolueen isä ja johtaja on tunnettu kiukkuisempänä, ilkeimpänä ja tietämättömämpänä sosialismin vastaanväättäjänä mitä Amerikan lehdistössä on koskaan esiintynyt. Poliittisen shakkipelin oikkujen kautta hän yht-äkkiä keksi itsensä kannattuksettomaksi siinä voimakkaassa poliittisessa järjestössä, jota hän oli ennen ohjannut. Säilyttääkseen poliittisen voimansa oli perustettava uusi puolue ja uusi poliittinen liike. Kun se ei voinut olla vanhanmallinen poliittisten isäntäin puolue, niin siitä täytyi tehdä kansanpuolue,

joka vastustaa isäntävaltaa ja etuoikeuksia, ja ajaa kansan vaatimuksia ja saarnaa yhteiskunnallisen edistyksen evankeliumia. Edistyspuolue tämän mukaan tutkiskeli kaikkia ajan edistysliikkeitä ja otti niiltä jokaiselta huomatuimmat vaatimukset — yhteiskunnallisen oikeuden kohdalta hedeimällisimmät ja äänestäjiin nähden vaikutusvoimaisimmat vaatimukset. Ja suurin osa näistä vaatimuksista luonnollisesti löytyi jyrkimmän poliittisen järjestön, sosialistipuolueen ohjelmasta. Edistyspuolueen ohjelma on täynnä sosialistisen ohjelman elvyttämiä "periaatteita" ja "kysymyksiä".

Josko edistyspuolue tulee joskus pitämään maan hallitusohjaksia käsissään, tahi josko se hajaantuu perusainestensa sopimattomien voimien tähden, kuten niin monet Amerikan uudistusliikkeet ennen sitä, niin jokatapauksessa se tulee jättämään vissin jälkensä Amerikan poliittiseen elämään. Jyrkät sananparret ja tunnussanat, joita se on heittänyt suuriin kansajoukkoihin, luovat varmasti sellaisen yhteiskunnallisen leimun, jota mikään politiikoitsijan voima ei voi sammuttaa.

Sosialistien pauhun varastaminen.

Toinen syy sosialistien ajamain toimenpiteiden laadintaan porvaripuolueiden tahoita lähtee useinkin niiden halusta ehkäistä tahi hävittää sosialistisen herätystyön vaikutus.

Kun sosialistinen liike jossain maassa on saanut sellaisen laajuuden, että se käy vaaralliseksi vallassa oleville luokille, saavat jälkimmäiset päähänsä ajatuksen pysäyttää sen kasvun tekemällä myönnytyksiä "tyytymättömille" joukoille, ja siten "varastaa sosialistien pauhun".

Siten prinssi Bismarck, esittäessään ensinnä Saksan valtiopäiville laajan ohjelmansa yhteiskunnallisista uudistuksista, joka sisälsi mullistavia periaatteita valtion vakuutuksesta työläisten sairautta, tapaturmia, työkivytömyyttä ja vanhuutta vastaan, avoimesti myönsi niiden pääasiallisena tarkoituksena olevan yleisen vallankumouksen kiertämisen. Sama pitää paikkansa kaikkien maiden suhteen, ja on se enemmänkin sattuma, että työväenlainsäädännön kultainen aika kaikissa Euroopan maissa sattuu sängen lähelle sosialistisen kasvun ja kehityksen aikaa. Sosialistisen työväenpuolueen ensimmäistä Englannin parlamentissa seurasi vanhuudenvakuutusjärjestelmä, työriittäisuuksien sovittelulaki ja nyt viimeisemmäksi Lloyd Georgen laeamat uudistuslait. Yhdysvallat ovat vuosikymmeniä olleet enimmin takaperoin maa työväen lainlaadinnan alalla. Vasta muutamina viime vuosina on kehittynyt syvä pyrkimys jyrkkään työväen lakien ja uudistusten saamiseksi, sosialistisen liikkeen samalla saadessa poliittista merkitystä.

Kokemus on osoittanut, että

diplomaattiset yritykset sosialismin kasvun ehkäisemiseksi lainlaadinnallisilla myönnytyksillä, eivät koskaan onnistu. Nämä myönnytykset tapahtuvat puolipakosta, ja, vaikka ne useinkin ovat varsinaisesta hyödyistä yhteiskuntaedistyksen kululle, jäävät ne tavallisesti sängen puutteelliseksi alkuperäisiin sosialistien aikomiiin syvälleikäviin uudistuksiin verraten. Hallitsevan luokkain ei voida odottaa luopuvan etuoikeuksistaan tai ehkes osastakaan niitä vapaehtoisen lainlaadinnan kautta. Mitä hyvänsä myönnytyksiä he työläisille tekevät, sypasevat ne vain kapitalistisen riistännän epäkohtain pintaa. Näiden epäkohtain pääsyy jää koskematta, ja yleinen kärsimys ja yhteiskunnallinen vääryys pakosta jatkuu niinkauan kuin nykyisen järjestelmän perus, tuotannon yksityisomistus säilyy.

Kun yksi yhteiskunnallinen epäkohta on korjattu tai osittain parannettu, ryhtyvät sosialistit toiseen, enemmän tärkeään kysymykseen. Heiltä ei koskaan lopu parannusvaatimukset, ja he voivat laatia niitä nopeammin kuin toiset poliittiset puolueet ennättävät niitä "varastaa". Sosialistit eivät hae ohjelmakäsitteilleen jäljennyskieltoa. He ovat hyvin tyytyväisiä jos jotkut niitä plagieeraavat, varastavat.

Sosialismin todellinen tehtävä, nykyisen yhteiskunnan taloudellisen ja poliittisen rakenteen uudelleen-muovaamistyö sosialistisen ohjelman lopullisen suunnitelman mukaan, alkaa vasta silloin kun sosialisteilla on täy-

deinen valtiovalta käsissään; siihen mennessä he tyytyvät uuden sivistyksen valosoihdun kantajain osaan, aina suunnitellen suurempia yhteiskunnallisia vaatimuksia, aina pakottaen astumaan seuraavan askeleen edistyksen tiellä. Nähtävät uudistukset, joita järjestynyt sosialistinen liike on täten epäsuorasti saavuttanut ja yhä edelleen saavuttaa pelkän olemassaolonsa ja kasvunsa vuoksi, ovat mahdollisesti sukuisimmat ja todellisemat kuin kaikkien toisten n. s. "käytännöllisten" uudistusliikkeiden varsinaiset saavutukset yhteensä.

Ivaa — Moitetta — Kunnioitusta.

Vielä enemmän merkitseviä sosialistiliikkeen suunnitelmille ovat sen herätystyön vaikutukset yleiseen mielipiteeseen. Melkein kaikissa Europan maissa sosialistinen liike on kokenut kolme eri kehitysmuotoa. Ensiksi se on saanut osakseen yleistä ivaa, joka on ilmaissut itsensä hassuissa piirteissä sen päämäärästä ja luonteesta. Tätä muotoa on poikkeuksetta seurannut k'ukkuisten hyökkäysten ja moitteiden aikakausi kaikkien yleisten ilmaisuvälineiden välittämänä, ja niiden kannustamana on säännöllisesti seurannut tiukka vainoaminen hallituksen taholta. Tämä ajanjakso edustaa yritystä pakottaa sosialismi raamalla voimalla ja vainolla vaimeen, — turhaa yritystä, joka on aina kohdannut jokaista uutta järjestystä ajavaa historiallista liikettä, ja joka on vain antanut

eloa, vahvistanut ja voimistanut sellaisia liikkeitä.

Kun sosialistinen liike on kestänyt sekä ivan että vainon, ja on osottanut kykenevänsä sekä säilymään että kasvamaan, astuu se kolmannelle asteelle, sille asteelle, jolloin sitä "kunnioitetaan". Tällä lausunnolla ei tarkoteta sanoa, että sosialistinen liike on koskaan joutunut etuoikeutettujen luokkien taholta hyväksyttävään tai ehkes siedettävään kohtaan. Se ei koskaan joudukaan siihen kohtaan, niinkauan kuin se säilyttää tärkeimmän tarkoituksensa — luokkaetuoikeuksien poistamisen.

Hallitsevat luokat ovat ehkä enemmän vihamieliset sosialismille nykyään kuin sen aikuisemmalla ja heikomammalla asteella ollessa. Mutta se on vihollisen vihaa, joka kohtaa pelottavan vastustajan, vihaa, joka on sekoitettu kunnioituksella, ja johtaa ennemmin myönnytysneuvotteluihin kuin sodan haastamiseen.

Ja vaflassa olevan suuren, vaan harvalukuisen etuoikeutetun luokan vierellä on suuri ja jonkunverran hämärä yhteiskuntakerros, yleisesti "keskiluokaksi" kutsuttu, ja vielä suurempi ja selvempi palkkatyöläisluokka.

Keskiluokka, joka korjaa vain pienen osan nykyisen yhteiskuntajärjestyksen hyödyistä ja eikä ole sidottu siihen etuoikeutetun rikkauden kautta, alkaa näkemään sosialismin lupauksissa mahdollisen ratkaisun sen aina kasvaville taloudellisille pulmil- le. Näinä keskiluokkaiset alkavat uuden yhteiskuntaopin inhi-

millisyysatteen vakavammasta ja myötätuntoisesta ymmärtämyksestä, ja useat heistä lopettavat koko aatteen omaksumisella.

Työväenluokka saa suurimman suoranaisen hyödyn aiotusta sosialistisesta järjestelmästä. Mitä työläisiin tulee, sosialististen oppien ymmärtäminen käy heillä melkein yhtäriinnan sen hyväksymisen kera. Sitä ymmärrystä on jaettu sosialistisen herätystyön kautta miljooniin koteihin viime kahden tai kolmen vuosikymmenen aikana, ja miljoonat heistä ovat astuneet kansainvälisen sosialismin lipun alle.

Rauhaa ylläpitävä voima.

Sosialismi on tullut yhdeksi suureksi nykyajan voimaksi. Europan enemmän edistyneissä maissa hallitukset muodostavat poliittikkansa erityisellä enteellä mahdollisiin vaikutuksiin nähden sosialistiliikkeen suhteen. Kansleri Bulow on julkisesti tunnustanut sen seikan Saksaan nähden; ja Ranska, Englanti ja Italia ovat toistamiseen koettaneet taivuttaa sosialistipuolueita ottamaan osaa hallitukseen, tarjoamalla ministeripaikkoja sosialistisille edustajille. Yksi mieltäkiinnittävimmistä välinäytöksistä, joka kelpaa todistukseksi kansainvälisen sosialismin poliittisesta voimasta, tapahtui lyhyt aika sitte, Italian-Turkin sodan syyttyessä, kun Turkin pääministeri virallisesti lähetti kansainväliselle sosialistitoimistolle Brysseliin kirjelmän, valittaen sitä mielivaltaista ja raakamaisista menettelyä, jolla Italian halli-

tus pakotti sotaan, ja pyytäen kaikkien maiden sosialistien sekaantumaan asiaan solvaistun maansa puolesta. Tosiasiassa, sosialistinen liike on estänyt useamman kuin yhden uhkaavan sodan viime vuosikymmenen kuluessa. Se on nykyisin yksi voimakkaimmista tekijöistä rauhan hyväksi Europan kansain kesken.

Sosialistien toiminnan käytännöllisten tulosten tärkein ja välittömin mitta on sen järjestö. Alustavat uudistustoimenpiteet ja yleisen mielipiteen myötätuntoinen asema luovat tarpeellisen ilmanalan ja ympäristön uuden mullistavan yhteiskuntajärjestyksen täytäntöontulemiselle, mutta varsinaisen työn tämän järjestyksen tuemiseksi suorittaa järjestynyt joukko, ja mitä suurempi ja paremmin järjestynyt tämä on, sitä pikemmin on tuo muutos tuleva ja sitä syvemmälle käyvä ja kestävämpi se tulee olemaan.

Viime vuosisadan keskivaiheilla sosialismi rajottui pieneen ryhmään yksilöitä, jotka edustivat vain epäsuosiollisen yhteiskuntafilosofian ajatuskoulua. Nykyään sosialistinen liike on tullut tunnustetuksi tekijäksi yleisessä elämässä ainakin kahdenkymmenenkuuden kansakunnan keskuudessa.

Vuonna 1867 sosialistien yhteinen äänimäärä oli noin 30,000. Tänäpä, neljäkymmenenviiden vuoden jälestä, se nousee kymmenen miljoonaan.

Sosialistinen liike on läpeensä järjestynyttä. Enemmän kuin mikään muu liike meidän päi-

vinämme tai menneenä aikana. Joka maassa sosialistit muodostavat puolueen veroa maksavista, toimivista ja pysyvistä jäsenistä. Maailman kaikki sosialistipuolueet vuorostaan ovat liittoutuneet yhdeksi suureksi järjestöksi.

Joka kolmas vuosi ne kokoontuvat kansainväiseen kongressiin yhteisesti neuvottelemaan toiminnasta, ja ne pitävät ylenäköä yllä kansainvälistä sosialistivirastoa, joka muodostuu kaikkien kansakuntien sosialistien edustajista, kokoontuen aika-ajottaisiin istunnoihin käsittelemään asioita paikallisen toimikunnan ja vakinaisen sihteerin välityksellä. Sosialistinen kansainvälinen järjestö voi nykyään panna liikkeen suuremman voiman kuin mikään valtio maailmassa.

Sosialistinen järjestö on pohjaltaan varma, sillä se ei ole sattumaisuuden luoma, vaan vakaan, varman ja säännöllisen kasvun tuotos. Se on luotettava sentähden kun se muodostuu miehistä ja naisista, jotka ovat vapaehtoisesti yhtyneet sosialis-

min eteen työskentelemään ja ovat siihen sidottu järkkymättömän vakaumuksen ja toivon siteillä. Se on hyvin harjaantunut ja kurlilinen keskinäisen kokemuksen ja itseasettaman kurin kautta, johon yksistään voi luottaa hälytyksen tullen. Sosialistijärjestöä kannattaa kaikki muut järjestyneen työväen armeijat. Maailman ammattijärjestöläiset, jotka ovat luvultaan melkein yhtä lukuisat kuin sosialistiset äänestäjät, ja joilla on ääretön taloudellinen voima; miljoonia jäseniä käsittävä osuustoimintaliike, joka omaa suuria varoja, ovat harvoja poikkeuksia lukuunottamatta, kiinteästi asettuneet sosialistiliikkeen taa.

Se on tämä maailmanlaajuinen järjestynyt voima, sosialistisen sodankäynnin kasvava kansainvälinen armeija, joka muodostaa lujimman ja lupaavimman saavutuksen sosialistisesta herätystyöstä.

(Seuraavassa numerossa tulee olemaan viimeinen näistä Hiilquittin artikkeleista).

